

Leidraad universeel ontwerp

Fiche 21: Wayfinding en signalisatie

Wat? ¹

Wayfinding betekent letterlijk 'de weg vinden' in een bebouwde omgeving.

Signalisatie is het geheel van zaken dat ervoor zorgt dat iemand vlot zijn of haar bestemming kan bereiken in een bebouwde omgeving, bijvoorbeeld: pictogrammen, visueel zichtbare bewegwijzering of auditieve signalen bij het openen van een liftdeur.

Waarom en voor wie? ^{1, 2}

Wayfinding zorgt ervoor dat niet enkel lesgevers, (ondersteunend) personeel en studenten, maar ook andere bezoekers het overzicht kunnen behouden in onderwijsgebouwen. Vooral voor gebruikers die nood hebben aan voldoende structuur en (gemoeds)rust, of problemen hebben met het oriëntatievermogen, is dit een absolute must.

Signalisatie bevordert het gebruiksgemak en verlaagt de drempel voor zowel nieuwe studenten als bezoekers maar ook voor specifieke groepen van studenten die bijvoorbeeld problemen hebben met oriëntatie of het geheugen, die bepaalde sensorische prikkels niet kunnen ontvangen (zoals o.a. slechthorenden, doven, slechtzienenden of blinden), maar bijvoorbeeld ook voor anderstaligen.

Tips & Tricks ^{1,2}

Wayfinding en signalisatie

- **Groepering ruimtes** | Zorg voor een logische structuur van ruimtes/routes. Groepeer ruimtes met gelijkaardige functies bijvoorbeeld tezamen: personeelsbureaus, administratie, leslokalen, praktijklokalen, stille/luide ruimtes.
- **Routegeleiding** | Zorg voor routegeleiding langs de af te leggen weg, dit kan aan de hand van:
 - natuurlijke elementen: boordjes, groenzones, paden,...
 - kunstmatige elementen: geleidelijnen, tactiele ribbel- en noppentegels, etc.
- **Basissignalisatie** | Voorzie een goede basissignalisatie voor elke zone en ruimte zodat alle locaties en routes duidelijk aangeduid zijn. Dit bij voorkeur op elk beslissingspunt en bij elke richtingsverandering, in twee richtingen. Wees alert voor overbodige of onduidelijke signalisatie, dit kan verwarrend werken en/of overprikkeling veroorzaken.
- **Visueel, auditief en tactiel** | Geef informatie op verschillende manieren weer (visueel, auditief en tactiel).
- **Pictogrammen** | Opteer waar mogelijk ook voor internationale pictogrammen, zoals deze voor het toilet, de uitgang of de lift of opteer voor eenvoudige tekens die taalonafhankelijk herkenbaar zijn.
- **Zichtbaarheid** | Zorg ervoor dat de signalisatie opvallend, zichtbaar, herkenbaar, leesbaar en op ooghoogte geplaatst is (hou hierbij rekening met verscheidenheid aan ooghoogtes).
- **Vormgeving** | Kies ook bij signalisatie voor gepaste achtergronden, kleuren en lettertypes.
- **Glazen wanden en deuren** | Voorzie glazen wanden en deuren van een contrasterende kleurmarkering op verschillende hoogtes: ooghoogte, heuphoogte en vloerhoogte.

Meer weten?

- Bekijk hier de [inspiratiebundel integrale toegankelijkheid van schoolgebouwen](#) van Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en Enter vzw (2014).

In de praktijk

“Onze aula’s hebben een naam, maar op technische tekeningen hebben ze een nummer. Daarom lopen veel mensen fout, hou hier zeker rekening mee, consistentie is belangrijk.”

“Plannetjes moeten op zichtbare plaatsen hangen.”

“Als studenten les hebben, wordt in hun digitale agenda het lokaal weergegeven. Maar het hangt ook visueel uit. Zo zien studenten het nog eens.”

“Alle disciplines rond studentenbegeleiding zijn op elke campus knalgroen. Zo valt het op voor studenten.”

Referenties

- ¹ AGION & Enter vzw (2014). Inspiratiebundel integrale toegankelijkheid van schoolgebouwen. Geraadpleegd op 25-09-2018 via https://www.agion.be/sites/default/files/images/Agion_271214_web_0.pdf
- ² Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (2017). Universeel ontwerp [onuitgegeven intern document]. Gent: Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs